

MAGYARORSZÁGI ÚJ BOGARAK.

(COLEOPTERA NOVA EX HUNGARIA.)

CSIKI ERNŐ-től.

1. *Anophthalmus hungaricus* n. sp.

Nitidus, testaceus, glaber. Capite breviter ovato et prothorace angustiore. sulcis frontalibus integris usque ad stricturam capitis extensis, arcuatis, antice profundis et divergentibus, postice subtilibus; arcola utrinque locum oculorum occupante paullo convexa. Antennis dimidio corporis nonnihil longioribus, articulo tertio articulo secundo duplo et quam articulo quarto fere $1\frac{1}{2}$ longiore. Prothorace cordato, latitudine minus longiore, lateribus arcuatis, postice ante angulos posticos rectos rectis et parallelis, angulis anticis rotundatis, marginibus lateralibus anguste reflexis, linea mediana longitudinali integra, sat profunda. Elytris ovatis, leviter convexis, glabris, angulis humeralibus arcuato-rotundatis, margine laterali angusto, striis internis sat bene distinctis, parum profundis, externis obsoletis, subtilibus, ægre distinguendis; interstitiis vix convexis, interstitio tertio punctis setigeris tribus instructo; stria septima antice puncto setigero destituto. Long. 5.1 mm.

Hungaria: Antrum Aggtelek (Com. Gömör).

Species hæc ab omnibus speciebus hucusque cognitis valde divergens et optime forsitan inter *A. Speiseri* GANGLB. et *A. Merklii* FRIV. locanda.

Fényes sárgás-vörös, csupasz. Feje rövid tojásforma, az elötornál keskenyebb, homlokbarázdái teljesek, hátul a fej befűződésénél végződnek, ívesek, elül mélyek, széttartók, hátul sekélyebbek. A szemek helyén kissé kiemelkedő, domború mezőcske van. Csápja a test felénél kissé hosszabb, harmadik csápize majdnem kétszer, a negyedik majdnem másfélszer oly hosszú, mint a második. Előtora szívalakú, kissé hosszabb mint széles, oldalai ívesek, hátul a derékszögű hátulsó szögletek előtt egyenesek, párhuzamosak, az elülső szögletek kerekítettek, az oldalpárkány keskeny, a hosszanti középvonal teljes, elég mély. A szárnyfedők tojásformák, kissé domborúak, csupaszok, a válszögletek ívesen kerekítettek, az oldalszél párkánya keskeny, a rovátkák közül a belsők elég jól láthatók, nem nagyon mélyek, a külsők elenyészők, finomak, alig láthatók;

a hetedik barázda tövéen nincs sörtét viselő pont; a közterecskék alig domborodók, a harmadik közterecskében három pontocska van, melyek mindegyikéből sörteszál emelkedik ki. Hossza 5.1 mm.

Előfordul az Aggteleki-barlangban Gömörmegyében.

Az *Anophthalmus hungaricus* az eddig ismeretes fajok egyikével sem áll közelebbi rokonságban. A mi rendszertani helyét illeti, legjobban talán az *A. Speiseri* GANGLB. és *A. Merklii* FRIV. fajok közé volna helyezhető.

2. *Anophthalmus* Deubelianus n. sp.

Nitidus, testaceus, glaber. Capite breviter ovato, prothorace angustius, sulcis frontalibus integris usque ad stricturam capitis extensis, arcuatis, profundis, antice minus, postice magis, divergentibus; areola utrinque locum oculorum occupante paullo dilutius. Antennis dimidio corporis nonnihil brevioribus, articulo secundo articulo tertio $1\frac{1}{2}$ longiore et quam articulo quarto paullo brevior. Prothorace cordato, longitudine vix latiore, lateribus leviter arcuatis, ante basin subrectis, vix sinuatis, angulis posticis acutiusculis et prominulis; margine laterali antice latius, postice angustius acute reflexo; linea mediana longitudinally acuta, postice magis impressa. Elytris oblongo-ovatis, leviter convexis, angulis humeralibus obtuse rotundatis, margine laterali angusto; striis punctatis tenuibus, externis obsoletis vel deficientibus, interstitiis planiusculis, interstitio tertio punctis tribus instructo. Long. 4.3 mm.

Hungaria: Zernest (Mus. Hung.). Specimina duo sub nomine *A. dacicus* FRIV. benevole dedit Dom. FR. DEUBEL.

A. Deubelianus species est tota glabra, quapropter *A. Merklii* FRIV. et *A. Deubeli* GANGLB. affinis et ab *A. dacico* FRIV. certe distincta. Has species tres glabras hoc modo dispono:

- A. Marginibus lateralibus prothoracis fortiter rotundatis, postice subito arcuato-emarginatis. Articulis secundo et quarto antennarum longitudine æqualibus.
 - a. Angulo humerali elytrorum obtuse rotundato, striis internis sat profunde et acute impressis. Statura robustiore et latiore. Prothorace latiore. Long. 5 mm. _____ *Merklii* FRIV.
 - b. Angulo humerali elytrorum rotundato, striis internis tenuibus et obtuse impressis. Statura multo graciliore et angustiore. Prothorace angustiore. Long. 4 mm. _____ *Deubeli* GANGLB.
- B. Marginibus lateralibus prothoracis leviter arcuatis, ante angulos posticos vix sinuatis. Articulo secundo antennarum articulo quarto brevior. Long. 4.3 mm. _____ *Deubelianus* n.

Fényes sárgászörös, csupasz. Feje rövid tojásforma, az előtornál keskenyebb; a homlokbarázdák teljeseek, a fej hátulsó befűződéséig érnek, ívesek, mélyek, elül széttartók, hátul kifelé kanyarodnak, a szemek helyén kissé világosabb színű mezőcske van. A csápok nem egészen fél testhosszúak, a második íz kissé rövidebb a negyediknél, a harmadik másfélszer oly hosszú, mint a második. Az előtor szívalakú, alig szélesebb mint hosszú, oldalai ívesek, az előtor töve előtt kissé egyenesek, alig öblösek, a hátulsó szögletek hegyesek, kiállók; az oldalszél élesen kiemelkedő, párkánya elül szélesebb, hátul keskeny; a hosszanti középvonal éles, hátul mélyebb. A szárnyfedők hosszúkás tojásformák, kevésbé domborúak, a vállszögletek tompaszögűen kerekítettek, az oldalszél párkánya keskeny; a pontozott rovátkák finomak, a szélsők elenyészők vagy hiányzanak, a közterecskék laposak, a harmadik közterecskében három sörteszálat viselő nagyobb pont van. Hossza 4·3 mm.

Előfordul a zernesti hegységben, a «Tamás feje» nevű csúcs alatti Vleduska völgyben (Valea Vledusce alui Tamás), a hol DEUBEL FRIGYES, faunánk fáradhatatlan kutatója gyűjtötte több példányban, melyek közül kettőt *A. dacicus* FRIV. jelzéssel a M. Nemzeti Múzeumnak volt szíves átengedni.

Az *A. Deubelianus* teljesen csupasz faj, tehát nem az *An. dacicus* FRIV., hanem az *A. Merklüi* FRIV. és *A. Deubeli* GANGLB. fajokban leli legközelebbi rokonait, melyektől főleg előtorának eltérő alakja alapján könnyen megkülönböztethető. A három faj következőképpen választható széjjel:

- A. Az előtor oldalai kerekítettek, hátul erősen ívesen kimetszettek. A csápok második és negyedik íze egyenlő hosszú.
 - a. A szárnyfedők a vállon tompaszögűen kerekítettek; a belső rovátkák elég élesek. Termete egészben véve zömökebb és szélesebb. Előtora szélesebb. Hossza 5 mm. — — — — — *Merklüi* FRIV.
 - b. A szárnyfedők a vállon kerekítettek, a belső rovátkák sem élesek. Termete sokkal nyulánkabb és keskenyebb, úgyszintén előtora is keskenyebb. Hossza 4 mm. — — — — — *Deubeli* GANGLB.
- B. Az előtor oldalai ívesek, a hátulsó szögletek előtt alig öblös. A csápok második íze a negyediknél rövidebb. Hossza 4·3 mm. *Deubelianus* m.

3. *Cantharis hungarica* n. sp.

Elongata. nigra. dense griseoflavescens-pubescens; capite antice, clypeo. palpis, antennarum articulis duobus basalibus, prothorace, prosterno, coxis, trochanteribus nec non abdominis lateribus segmentibusque duobus ultimis abdominis flavo-ferrugineis. Capite subtiliter punctato et

pube griseo-flavescente parce oblecto, antice dilute flavo-ferrugineo, postice pone dimidiam oculorum, fronte, vertice, occipite et temporibus nigris; fronte supra scrobes oblique impressa, oculis globosis, prominentibus, mandibulis palpisque apice brunnescentibus. Antennis corpore $\frac{1}{3}$ brevioribus, articulis duobus basalibus articuloque tertio subtus flavo-ferrugineis, articulis reliquis nigricantibus; articulo tertio articulo secundo duplo et quam articulo quarto paullo longiore. Prothorace ferrugineo, lateribus dilutioribus, longitudine sua latiore, semicirculari, angulis posticis obtusis et rotundatis, marginibus antico et lateralibus dilatatis et leviter reflexis, margine basali fortius reflexo et profunde sulcato. Scutello nigro, triangulari, apice rotundato, medio impresso. Elytris nigris, griseo-pubescentibus, parallelis, apice singulatim rotundatis, latitudine triplo longioribus, dense punctatis, punctis rugulis transversis conjunctis. Prosterno ferrugineo, meso- et metasterno nigris, griseo-pubescentibus, dense subtiliterque punctatis. Abdomine nigro, subtiliter coriaceo-punctato, lateribus segmentorum omnium segmentisque duobus ultimis totis ferrugineis. Pedibus nigris, coxis et trochanteribus, interdum etiam basi femorum ferrugineis, tarsis brunneo-nigricantibus, unguiculis flavis. Long. 13—14 mm.

Hungaria: Budapest (Mus. Hung.).

C. pellucidae FABR., *lividae* var. *rufipedi* HERBST et *longicollis* KIESW. similis. *C. pellucida* ab hac specie articulo tertio antennarum articulo secundo tantum $1\frac{1}{2}$ longiore, abdomine pedibusque ferrugineis, tantum tibiis brunnescentibus differt. *C. livida* var. *rufipes* articulo tertio antennarum articulo secundo $1\frac{1}{2}$ longiore, vertice nigro, pedibus anticis totis, pedibusque posterioribus, apice nigro femorum excepto, ferrugineis gaudet. *C. longicollis* prothorace latitudine sua multo longiore nec non abdomine pedibusque totis ferrugineis mox distinguenda.

Hosszukás, fekete, sűrűn sárgásszürke szőrökkel fedett, a fej a szemek közepétől kezdve előre, a szájszervek, a csápok első két íze, az előtor, a mellő, a csipők és tomporok, a potroh széle és az utolsó két has- és hátlemez sárgászörös. A fej finoman pontozott és gyéren sárgásszürke szőrökkel fedett, elülső része világos sárgászörös, a szemek közepétől kezdve hátrafelé a homlok, a fejtető, a nyakszirt és a halánték egészen fekete; a homlokon a csápögdrök fölött egy-egy rézsutos bemélyedéssel; a szemek gömbölyűek, erősen kiállók, a felső állkapcsok és a tapogatók végizének csücsa barnászörös. A csápok a test kétharmadánál kissé hosszabbak, az első két íz és a harmadik alul sárgászörös, a többi szürkésfekete, hengeres; a harmadik íz kétszer, a negyedik íz kétszernél hosszabb, mint a második csápíz. Az előtor sárgászörös, karimája világosabb, finom szőrökkel gyéren behintett, kissé szélesebb, mint hosszú, a tompa és kerekített hátulsó szögletektől előre kerekített és mintegy ketharmad kört

leírva megy át az elülső szélbe, karimája elül és oldalt széles és kissé. tövén erősen felhajlott, mély harántbarázdával. A paizsocska szürkés-fekete, háromszögű, csúcsán kerekített, közepén bemélyedt. A szárnyfedők szürkésfeketék, szürke testhezsimuló szőrökkel sűrűn fedettek, párhuzamosak, a csúcson egyenként kerekítettek, körülbelül háromszor oly hosszúak, mint szélesek, sűrűn pontozottak, a pontok ránczoltan összefolyó-
nak. A melltő sárgászörös, a mellközép és a mellvég feketésszürke, sűrűn és finoman pontozott, szürkés szőrökkel fedett. A potroh fekete, az egyes has- és hátlemezek oldalt és az utolsó két has- és hátlemez egészen sárgászörös, borszerűen ránczoltak és igen finoman pontozottak. A lábak feketésszürkék, csak a csipők és tomporok sárgászörösek (néha a czombok töve is kissé barnás), a lábfej barnásfekete, a karom sárga. Hossza 13—14 mm.

Előfordul Budapest környékén, a hol PÁVEL JÁNOS fedezte fel, de újabban GYÖRFFY JENŐ is gyűjtötte, és a hol úgy látszik, nagyon ritka.

A *C. pellucida* F., *livida* var. *rufipes* HERBST és *longicollis* KIESW.-hez hasonló, de azoktól könnyen megkülönböztethető. A *C. pellucida* harmadik csápize csak másfélszer oly hosszú, mint a második, a lábak és a potroh sárga, csak a lábszárak barnásak. A *C. livida* var. *rufipes* harmadik csápize szintén csak másfélszer olyan hosszú, mint a második, a fejen csak a fejtető fekete, az első lábak egészen, a többi, czombja fekete végének kivételével, sárgászörös. A *C. longicollis* előtóra sokkal hosszabb, mint széles, lábai és potroha egészen sárgák.

4. *Ochina bicolor* n. sp.

Oblonga, nitida, parce subtiliterque albedo-pubescens, nigra, prothorace rufo, antennis, palpis et pedibus rufo-ferrugineis. Capite, prothorace elytrisque æqualiter subtiliter punctatis. Capite prothorace angustiore; antennis dimidio corpore brevioribus, articulo primo magno, secundo tertioque latitudine longioribus, articulis reliquis serratis, latitudine æqualibus, æquilongis ac latis. Prothorace longitudine sua duplo latiore, supra subtiliter punctato et parce piloso, lateribus basi levissime sinuatis, margine basali a supero viso toto recto, a latere viso utrinque antrorsum leviter arcuato; angulis anticis rectis subrotundatis, angulis posticis valde rotundatis. Elytris subtiliter punctatis, parallelis, prothorace vix latioribus, postice singulatim rotundatis. Coxis posticis apice recte truncatis. Sterno abdomineque subtiliter punctatis et pube albedo-flavescente adpresso obtectis. Long. 3.5 mm.

Hungaria: Vinkovce (Mus. Hung.).

O. Latreillei Bon. affinis, sed corpore superne subtilius punctato coloreque peculiari distincta.

Tojásforma, fénylő, finom fehér szőrzettel gyéren fedett; fekete, előtora vörhenyes, a csápok, a tapogatók és a lábak sárgászörösek. Feje, előtora és szárnyfedői egyformán finoman pontozottak. A fej az előtornál keskenyebb; a csápok a test félhosszánál rövidebbek, a negyedik íztől kezdve fűrészesek, az első íz nagy, a második és harmadik hosszabb, mint széles, a többi csápíz körülbelül egyenlő széles és olyan széles, mint hosszú. Az előtor kétszer oly széles, mint hosszú, finoman pontozott és gyéren fehér szőrökkel fedett, tövén kétoldalt gyengén öblös és felülről nézve egyenes vonalban, oldalról tekintve ívalakban megy át az oldal-szélbe, az elülső szögletek kerekített derékszögűek. A szárnyfedők párhuzamos szélűek, az előtornál alig szélesebbek, hátul egyenkint kerekítették. A hátulsó lábak czombfedő lemezének hátulsó széle egyenes. A mell- és a haslemezek finoman pontozottak és sárgásfehér, testhez simuló szőrökkel fedettek. Hossza 3·5 mm.

Előfordul Vinkovce környékén Szerémmegyében, a hol KUTHY DEZSŐ múzeumi őr 1903. évi május hó első hetében gyűjtötte.

Az *O. Latreillei* Bon. fajjal rokon és az *Ochina* s. str. alnembe tartozik. Az *O. Latreillei*-től finom pontozottsága és eltérő jellemző színe által könnyen megkülönböztethető.